

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Мандах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДГА-2021/15/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Сайншанд сум

2021 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас: 70522734 Цахим хаяг: Gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас: 70523020 Цахим хаяг: Oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитор: Л.Равдандорж

Утас: 70523020 Цахим хаяг: Ravdandorjl@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
(мянган төгрөгөөр)	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	14
3. Аудитын тайлан	16
3.1. Ерөнхий зүйл.....	16
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа	16
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	17
3.4 Материаллаг байдал	17
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	17
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	17
3.5.3 Авлага.....	18
3.5.6 Бараа материал	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	18
3.5.8 Өр төлбөр	19
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	19
3.5.10 Орлогын данс	20
3.5.11 Зардлын данс.....	20
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	20
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	22
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	22
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	22
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	23
4. Менежментийн захидал.....	23
3.2 Орлогын холбоотой асуудал	23
4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Төсвийн шууд захирагч

1. Аудитын гэрчилгээ

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум,
3 дугаар баг, Орон нутгийн өмчийн III байр,
Утас: (705) 2-27-34
Вэб сайт: dornogovi@audit.gov.mn

№ _____
танай _____-ны № _____-т

МАНДАХ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.УГТАХБАЯР ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Мандах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Мандах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын жилийн тайлан, санхүүгийн тайлан ба аудитын тайланд тусгагдсанаас бусад санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээлэл байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

010020591

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	645,845.79	553,142.26
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	128,981.57	173,720.58
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	128,981.57	173,720.58
31210	Төгрөг	128,981.57	173,720.58
31211	Төрийн сангийн харилцах	128,981.57	173,720.58
33	АВЛАГА	306,253.34	144,801.92
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0	24,617.37
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	6,259.42	0
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	642.41	196.04
33500	Бусад авлага	152,634.41	15,536.91
33510	Байгууллагаас авах авлага	152,634.41	15,536.91
33600	Зээлийн авлага	146,717.09	104,451.61
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	146,717.09	104,451.61
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	146,717.09	104,451.61
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	199,695.88	222,619.76
35100	Түүхий эд материал	37,101.77	39,640.48
35110	Тусгай зориулалттай материал	22,710.40	24,732.40
35130	Эм боох материал	14,391.37	14,908.08
35400	Хангамжийн материал	161,078.91	181,464.08
35410	Бичиг хэргийн материал	8,576.18	10,479.47
35420	Аж ахуйн материал	102,556.38	114,212.53
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,270.00	110.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	34,108.06	49,132.80
35460	Хүнсний материал	14,568.30	7,529.27
35600	Мал амьтад	1,515.20	1,515.20
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,915.00	12,000.00
36600	Бусад нөөц	10,915.00	12,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,911,564.79	5,193,304.37
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,911,564.79	5,193,304.37
39200	Биет хөрөнгө	4,865,527.79	5,141,714.04
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,907,978.84	3,834,860.72
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-383,541.75	-432,023.37
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	262,545.93	352,805.93
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-158,854.14	-213,969.46
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	487,563.03	540,875.69
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-271,917.72	-333,041.11
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	185,981.30	201,393.04
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-98,645.23	-126,488.15
39209	Зам, гүүрний байгууламж	146,153.20	146,153.20
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	460.20	478.20
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,062,772.45	1,062,772.45

39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-295,154.22	-374,817.21
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	0	462,076.00
39217	Ном	20,185.92	20,638.12
39300	Биет бус хөрөнгө	46,037.00	51,590.33
39301	Программ хангамж	3,829.50	10,446.50
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,206.50	-4,270.17
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	45,414.00	45,414.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,557,410.58	5,746,446.63
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	152,634.41	15,577.83
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	152,634.41	15,577.83
41300	Өглөг	152,634.41	15,577.83
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	62.23
41360	Бусад өглөг	152,634.41	15,515.60
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	152,634.41	15,515.60
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,404,776.17	5,730,868.80
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,404,776.17	5,730,868.80
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,432,812.36	1,432,812.36
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,121,788.71	3,447,881.34
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,569,626.39	2,969,154.29
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,552,162.32	478,727.05
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	850,175.10	850,175.10
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,557,410.58	5,746,446.63

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,080,629.13	2,773,148.72
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	82,748.34	71,278.83
110	Орлогын албан татвар	32,864.72	39,901.76
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32,864.72	39,901.76
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,927.72	2,170.33
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	40.00	70.00
110008	Шууд бус орлого	30,896.99	37,661.43
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,950.00	2,010.00
113002	Бууны албан татвар	1,950.00	2,010.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	47,933.62	29,367.07
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	18,056.05	24,367.07
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	9,340.05	8,865.07
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	50.00	0

118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,666.00	15,502.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	29,877.57	5,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	29,877.57	5,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,875,152.94	632,443.72
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,875,152.94	632,443.72
120003	Торгуулийн орлого	1,560.00	3,584.55
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,720,958.52	35,413.36
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	954.00	356.50
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,155.24	31,970.76
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,702,561.88	0
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	4,287.40	3,086.10
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	152,634.41	578,808.18
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0	14,637.62
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,122,727.86	2,069,426.17
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,218,506.23	1,519,490.90
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	847,570.80	928,893.40
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	370,935.43	590,597.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	24,319.70	52,132.30
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,200.00	1,500.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,119.70	50,632.30
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	863,963.22	481,756.66
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	477,554.70	41,557.46
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	6,948.52	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	379,460.00	440,199.20
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,938.71	16,046.31
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,938.71	16,046.31
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,521,215.82	2,294,421.68

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,521,215.82	2,294,421.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,020,271.63	2,237,396.75
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	896,805.95	1,054,387.08
210101	Үндсэн цалин	746,659.45	823,903.98
210102	Нэмэгдэл	79,006.11	144,393.14
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,364.00	4,752.00
210104	Урамшуулал	68,776.39	81,337.96
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	111,225.31	131,332.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	83,374.28	92,166.19
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,181.80	10,512.22
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,854.55	7,918.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,341.50	1,894.25
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,473.17	18,841.05
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,787.90	54,850.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,337.10	11,054.21
210302	Түлш, халаалт	36,741.20	42,203.30
210303	Цэвэр, бохир ус	1,709.60	1,583.30
210304	Байрны түрээс	0	10.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	600,022.74	571,899.37
210401	Бичиг хэрэг	12,716.03	14,783.67
210402	Тээвэр, шатахуун	38,904.57	35,861.61
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,660.99	3,198.28
210404	Ном, хэвлэл	1,073.90	996.40
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,147.00	3,035.55
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,081.92	11,832.63
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	13,363.00	24,599.64
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	523,075.34	477,591.60
2105	Нормативт зардал	82,248.35	73,242.87
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19,096.32	33,737.00
210502	Хоол, хүнс	44,269.45	33,791.64
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	18,882.57	5,714.23
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,924.80	5,075.10
210604	Урсгал засвар	16,924.80	5,075.10
2107	Томилолт, зочны зардал	8,660.00	5,404.50
210702	Дотоод албан томилолт	8,660.00	5,404.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,199.98	21,074.80
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,228.94	18,707.04

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	722.00	952.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	527.73	662.78
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	261.22	355.89
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	224.47	211.80
210807	Газрын төлбөр	235.63	185.30
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	237,396.59	320,130.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,306.00	505.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,831.29	672.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	229,259.30	318,952.60
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	500,944.19	57,024.92
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,008.40	13,765.40
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	200.00	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,537.20	6,622.20
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	711.20	200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,560.00	6,943.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	477,721.06	19,234.16
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	433,882.50	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,838.56	19,234.16
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	9,214.73	24,025.36
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,214.73	24,025.36
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,559,413.31	478,727.05
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	7,250.99	0
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	7,250.99	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,552,162.32	478,727.05

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(мянган төгрөгөөр)

I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,304,200.91	2,231,158.59
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	82,748.34	71,278.83
110	Орлогын албан татвар	32,864.72	39,901.76
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32,864.72	39,901.76
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,927.72	2,170.33

110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	40.00	70.00
110008	Шууд бус орлого	30,896.99	37,661.43
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,950.00	2,010.00
113002	Бууны албан татвар	1,950.00	2,010.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	47,933.62	29,367.07
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	18,056.05	24,367.07
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	9,340.05	8,865.07
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	50.00	0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,666.00	15,502.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	29,877.57	5,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	29,877.57	5,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	91,758.80	84,194.17
120	Нийтлэг татварын бус орлого	91,758.80	84,194.17
120003	Торгуулийн орлого	1,560.00	2,905.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	90,198.80	81,289.17
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	356.50
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	90,198.80	80,932.67
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,129,693.78	2,075,685.59
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,218,506.23	1,519,490.90
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	847,570.80	928,893.40
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	370,935.43	590,597.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	31,285.62	58,391.72
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,200.00	1,500.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	30,085.62	56,891.72
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	863,963.22	481,756.66
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	477,554.70	41,557.46
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	6,948.52	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	379,460.00	440,199.20
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,938.71	16,046.31
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,938.71	16,046.31
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,897,285.91	1,549,825.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,897,285.91	1,549,825.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,389,256.30	1,489,503.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	893,497.20	1,079,004.45
210101	Үндсэн цалин	746,230.34	829,431.99
210102	Нэмэгдэл	76,126.47	160,305.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2,364.00	4,752.00

210104	Урамшуулал	68,776.39	84,515.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	111,220.61	131,269.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,788.04	92,103.96
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,780.44	10,685.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,496.55	7,918.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,551.94	1,894.25
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,603.63	18,668.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	50,415.70	63,498.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,337.10	11,054.21
210302	Түлш, халаалт	42,454.00	50,860.90
210303	Цэвэр, бохир ус	1,624.60	1,583.30
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	65,012.57	61,342.79
210401	Бичиг хэрэг	9,317.42	8,742.58
210402	Тээвэр, шатахуун	40,291.56	36,771.89
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,992.18	3,218.78
210404	Ном, хэвлэл	1,073.90	1,161.51
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,332.40	4,134.69
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,005.12	7,313.35
2105	Нормативт зардал	76,175.72	55,568.34
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,403.15	24,447.88
210502	Хоол, хүнс	45,190.56	26,117.66
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,582.00	5,002.80
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,842.37	9,921.68
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,500.05	1,766.76
210602	Тавилга	0	240.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	2,540.00
210604	Урсгал засвар	11,342.32	5,374.92
2107	Томилолт, зочны зардал	8,761.31	6,094.50
210702	Дотоод албан томилолт	8,761.31	6,094.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	53,167.13	53,750.46
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	51,196.09	51,387.70
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	722.00	952.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	527.73	662.78
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	261.22	347.69
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	224.47	215.00
210807	Газрын төлбөр	235.63	185.30
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	114,163.69	29,052.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	105,705.29	24,154.98
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,458.40	4,897.94
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	508,029.61	60,321.72

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,834.40	17,062.20
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	200.00	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,537.20	6,622.20
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	711.20	200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,386.00	10,240.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	477,721.06	19,234.16
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	433,882.50	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,838.56	19,234.16
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,474.15	24,025.36
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,474.15	24,025.36
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	406,915.00	681,333.42
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	419,873.62	636,594.41
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	419,873.62	636,594.41
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	419,873.62	636,594.41
223001	Бусад хөрөнгө	370,440.93	614,710.41
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	49,432.69	21,884.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-419,873.62	-636,594.41
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-12,958.62	44,739.01
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	141,940.19	128,981.57
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	128,981.57	173,720.58

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,410,612.36	850,289.17	1,569,512.31	3,830,413.85
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	114.07	114.07
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,410,612.36	850,289.17	1,569,626.39	3,830,527.92
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-114.07	0	-114.07
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	22,200.00	0	0	22,200.00

6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,552,162.32	1,552,162.32
10	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,432,812.36	850,175.10	3,121,788.71	5,404,776.17
11	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,432,812.36	850,175.10	3,121,788.71	5,404,776.17
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-152,634.41	-152,634.41
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,432,812.36	850,175.10	2,969,154.29	5,252,141.75
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	478,727.05	478,727.05
20	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,432,812.36	850,175.10	3,447,881.34	5,730,868.80

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Хэтрэлт, хэмнэлт	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,284,417.30	2,091,179.60	193,237.70	-8.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,668,691.50	1,476,469.19	192,222.31	-11.52
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,649,073.40	1,460,551.99	188,521.41	-11.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,084,385.50	1,077,004.45	7,381.05	-0.68
210101	Үндсэн цалин	834,624.90	827,431.99	7,192.91	-0.86
210102	Нэмэгдэл	159,535.00	160,305.13	-770.13	0.48
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,752.00	4,752.00	0.00	0.00
210104	Урамшуулал	85,473.60	84,515.32	958.28	-1.12
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	139,782.20	131,269.91	8,512.29	-6.09
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,215.30	92,103.96	4,111.34	-4.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,891.80	10,685.06	206.74	-1.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,713.30	7,918.42	794.88	-9.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,178.70	1,894.25	284.45	-13.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,783.10	18,668.20	3,114.90	-14.30
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	64,745.30	63,498.41	1,246.89	-1.93
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,704.90	11,054.21	650.69	-5.56
210302	Түлш, халаалт	51,453.80	50,860.90	592.90	-1.15

210303	Цэвэр, бохир ус	1,586.60	1,583.30	3.30	-0.21
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,609.30	55,953.02	1,656.28	-2.88
210401	Бичиг хэрэг	7,670.50	7,667.58	2.92	-0.04
210402	Тээвэр, шатахуун	35,380.90	34,208.82	1,172.08	-3.31
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,112.70	3,021.28	91.42	-2.94
210404	Ном, хэвлэл	618.80	617.31	1.49	-0.24
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,511.60	4,134.69	376.92	-8.35
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,314.80	6,303.35	11.46	-0.18
2105	Нормативт зардал	58,946.70	36,580.91	22,365.79	- 37.94
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	9,147.60	9,143.92	3.68	-0.04
210502	Хоол, хүнс	44,782.20	22,434.19	22,348.01	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,016.90	5,002.80	14.10	-0.28
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	33,860.70	31,202.98	2,657.72	-7.85
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,271.90	12,268.20	3.70	-0.03
210602	Тавилга	10,500.00	10,490.90	9.10	-0.09
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,540.00	2,540.00	0.00	0.00
210604	Урсгал засвар	8,548.80	5,903.88	2,644.92	-
2107	Томилолт, зочны зардал	6,494.70	4,887.70	1,607.00	- 24.74
210702	Дотоод албан томилолт	6,494.70	4,887.70	1,607.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	32,787.30	31,601.70	1,185.60	-3.62
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	29,856.30	29,327.84	528.46	-1.77
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,024.00	952.00	72.00	-7.03
210803	Даатгалын үйлчилгээ	834.30	662.78	171.53	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	326.00	258.79	67.21	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	244.00	215.00	29.00	-
210807	Газрын төлбөр	502.70	185.30	317.40	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	170,461.70	28,552.92	141,908.78	- 83.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	165,557.80	23,654.98	141,902.82	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,903.90	4,897.94	5.96	-0.12
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,618.10	15,917.20	3,700.90	- 18.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,618.10	15,917.20	3,700.90	- 18.86
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,318.10	6,622.20	3,695.90	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	200.00	200.00	0.00	0.00

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,100.00	9,095.00	5.00	-0.05
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	615,725.80	614,710.41	1,015.39	-0.16
223001	Бусад хөрөнгө	615,725.80	614,710.41	1,015.39	-0.16
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,284,417.30	2,121,594.20	162,823.10	-7.13
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,531,740.70	1,495,465.54	36,275.16	-2.37
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	941,143.20	904,868.04	36,275.16	-3.85
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	590,597.50	590,597.50	0.00	0.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	550,000.70	536,706.34	13,294.36	-2.42
320001	Орон нутгийн төсвөөс	550,000.70	536,706.34	13,294.36	-2.42
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	16,047.60	16,046.31	1.29	-0.01
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	16,047.60	16,046.31	1.29	-0.01
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	186,628.30	73,376.01	113,252.29	-60.68
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	500.00	356.50	143.50	-28.70
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	85,000.00	73,019.51	11,980.49	-14.09
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	101,128.3			
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	121,532.33	121,532.33	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	151,946.93	151,946.93	-

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	58,391.72
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	58,391.72
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	50,615.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,000.00
210101	Үндсэн цалин	2,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,841.97
210401	Бичиг хэрэг	1,075.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,563.07
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	197.50
210404	Ном, хэвлэл	996.40
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,010.00
2105	Нормативт зардал	18,987.44
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	15,303.97
210502	Хоол, хүнс	3,683.47
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	150.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	129.50
210604	Урсгал засвар	21.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	1,206.80
210702	Дотоод албан томиллолт	1,206.80

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,928.76
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,839.86
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	88.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	7,776.25
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	95.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	95.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	7,681.25
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,681.25
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	58,391.72
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	58,391.72
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,500.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	56,891.72

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Б.Угтахбаяр танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн орон нутгийн орлогыг нэмэгдүүлэх, төлөвлөлт болон хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулах зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 05-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 12-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Л.Равдандорж гүйцэтгэв.

Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорноговь аймгийн Төрийн аудитын 2021 оны 03 дугаар сарын 04-ний өдрийн 5/114 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа

Мандах сумын ТТЗ-ийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Засгийн газар, аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлж, цомхон чадварлаг боловсон хүчинтэйгээр төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэж, нутаг дэвсгэрийн аж ахуйн нэгж байгууллагуудын харилцан хамтын ажиллагааг төрийн захиргааны удирдлагаар хангаж ажиллаж, салбар салбартаа үйл ажиллагаагаар тэргүүлэн ажиллана” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Дэд бүтцийн хангамжийг нэмэгдүүлж, бизнесийн таатай орчин бүрдүүлэх замаар бизнест шаардлагатай хатуу дэд бүтцийг хөгжүүлж, эрх зүй, эдийн засгийн таатай орчныг бүрдүүлж, бизнесийн хөгжлийг дэмжинэ.
- Эдийн засгийн салбаруудын чадавхыг бэхжүүлж, тогтвортой хөгжлийг хангах замаар хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, орон нутгийн нөөцөд түшиглэн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хоршоог хөгжүүлэн дэмжиж хүн амын эрэлт, хэрэгцээг бүрэн дүүрэн хангана.
- Төр, нийгмийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулж, хүмүүнлэг, эрүүл, боловсролтой иргэдийг төлөвшүүлнэ.
- Байгаль орчноо хамгаалж, нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглан байгалийн тэнцвэрийг хадгална.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Мандах сумын ТТЗ нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Тайлант онд сумын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хийгдээгүй байна.

3.4 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт хөрөнгө сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт хөрөнгө 5,557.4 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 55.6 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт хөрөнгө 5,754.1 сая төгрөгийн 1 хувь 57.5 сая төгрөгөөр тогтоосон нь төлөвлөлтийн үе шатанд тогтоосон суурь үзүүлэлт, хувь хэмжээг өөрчлөөгүйтэй холбоотой болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 129.0 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 173.7 сая төгрөг болж, 44.7 сая төгрөгөөр өссөн.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	129.0	173.7	44.7	34.7
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	129.0	173.7	44.7	34.7

Эх сурвалж Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан.

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 1.0 сая төгрөг ОНХС-ийн дансанд, 117.4 сая төгрөг СХС-ийн дансанд, 33.5 сая төгрөг НСС-ийн дансанд, 7.7 сая төгрөг сумын ерөнхий орлогын дансанд нэмэлт санхүүжилтийн дансны төвлөрүүлэг, 14.1 сая төгрөг төсөвт байгууллагуудын ахмадын сангийн дансанд тус тус байршиж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийгдсэн ЕБС-ийн засварын ажлыг Өгөөмөрөн шанд ХХК гүйцэтгэсэн ба олгох ёстой 15.5 сая төгрөгийг Бадрах хөгжил констракшнд андуурч шилжүүлсэнтэй байна.

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 306.3 сая төгрөгөөс 144.8 сая төгрөг болж 161.5 сая төгрөг болж буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0.0	24.6	24.6
Татаас санхүүжилтийн авлага	6.3	0.0	-6.3
Зээлийн хүүгийн авлага	0.6	0.2	-0.4
Бусад авлага	152.6	15.5	-137.1
Зээлийн авлага	146.7	104.5	-42.2
Дүн	306.3	144.8	-161.5

Эх сурвалж Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан.

Авлагын үлдэгдэлд 2-3 жилийн насжилттай 104.5 сая төгрөгийн дараах авлага байна. Үүнд:

- Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн хүүгийн авлага болох 104.5 сая төгрөгийн авлага

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлагыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн, шийдвэрлүүлэх арга хэмжээг авсан байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 210.6 сая төгрөгөөс 234.6 сая төгрөг болж 24.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	37.1	39.6	2.5
Хангамжийн материал	161.1	181.5	20.4
Мал амьтан	1.5	1.5	0.0
Нөөц бараа	10.9	12.0	0.0
Дүн	210.6	234.6	24.0

Эх сурвалж Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан.

Бараа материалын үлдэгдэлд тайлант оны эцэст худалдан авч нөөцөлсөн, мөн ашиглалтгүй, байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдах боломжгүй бараа материал бүртгэгдээгүй байна.

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 6,122.9 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 6,677.9 сая төгрөг болж 555.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга, байгууламж, орон сууц	3,907.98	3,834.86	-73.1
Авто тээврийн хэрэгсэл	262.55	352.81	90.3
Машин тоног төхөөрөмж	487.56	540.88	53.3
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	185.98	201.39	15.4

Зам, гүүрний байгууламж	146.15	146.15	0.0
Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	0.46	0.48	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	1,062.77	1,062.77	0.0
Дуусаагүй барилга, байгууламж	0	462.08	462.1
Ном	20.19	20.64	0.5
Программ, хангамж	3.83	10.45	6.6
Бусад биет бус хөрөнгө	45.41	45.41	0.0
Дүн	6,122.9	6,677.9	555.0

Эх сурвалж Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан.

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 21.8 сая, хандиваар авсан 3.6 сая төгрөгөөр, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 27.8 сая, бусад 574.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас балансад шилжүүлсэн 73.1 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 152.6 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 23.3 болж, 129.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
<i>Богино хугацаат өр төлбөр дүн</i>	152.6	23.3	-129.3	
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.0	0.1	0.1	
Байгууллагад төлөх өглөг	152.6	23.2	-129.4	
Нийт дүн	152.6	23.3	-129.3	

Эх сурвалж Мандах сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан.

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд төсөвт байгууллагуудын нэмэлт санхүүжилтийн буцаан төвлөрүүлэх шилжүүлгийн 7.7 сая төгрөгийн өглөг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн ЕБС-ийн засварын ажлын 15.5 сая төгрөгийн өглөг болон ажилчидтай холбоотой болон бусад зардлын өглөг байна.

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 5,404.8 сая төгрөг эцсийн үлдэгдэл 5,730.9 сая төгрөг болж 326.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/-	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,432.8	1,432.8	0.00	0
Хуримтлагдсан үр дүн	3,121.8	3,447.9	326.1	10.4
Өмнөх үеийн үр дүн	1,569.63	2,969.15	1,399.53	89.2
Тайлант үеийн үр дүн	1,552.16	478.73	-1,073.44	-69.2
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	850.18	850.18	0.00	0.0
Дүн	5,404.8	5,730.9	326.1	10.4

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 5,730.9 сая төгрөг болж, 326.1 сая төгрөгөөр өссөн нь хуримтлагдсан үр дүн дансны үлдэгдэл нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

3.5.10 Орлогын данс

Тайлант онд нийт 155.5 сая төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Үүнд, татварын орлого 71.3 сая төгрөг, татварын бус орлого 2.9 сая төгрөг, үндсэн болон нэмэлт санхүүжилтийн орлого 81.3 сая төгрөгийн орлогыг бүртгэсэн байна.

Татварын 7 төрлийн орлогыг бүрдүүлж ажилласан байна. Татварын бус орлогод хүү, торгуулийн орлогоос 3.6 сая төгрөг, бусад татварын бус орлогоос 35.4 сая төгрөг, ахмадын сангийн орлого 7.9 сая төгрөг, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлого 15.5 сая төгрөг, нөхөн сэргээлтийн сангийн орлого 8.2 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн ба үнэ төлбөргүй 578.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 14.6 сая төгрөгийн бараа материалыг орлогод тусгасан байна.

Улсын төсвөөс тусгай зориулалтын шилжүүлгээр 928.9 сая төгрөг, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 590.6 сая төгрөг, аймгаас авах санхүүгийн дэмжлэгт 440.2 сая төгрөг, боловсрол болон эрүүл мэндийн байгууллагын тогтмол зардалд 41.6 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эрүүл мэндийн байгууллагын урсгал зардалд 16.0 сая төгрөг, нэмэлт санхүүжилтээр урсгал зардалд 52.1 сая төгрөг, нийт 2,069.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авсан байна.

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд нийт 2,294.4 сая төгрөгийн зардал гаргасан байна. Үүнд, үйл ажиллагааны зардлын дүн 2,294.4 сая төгрөг, үйл ажиллагааны бус зардал гараагүй байна. Нийт зардалд материаллаг хэмжээний цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал /51.7 хувь/, хангамж, бараа материалтай холбоотой зардал /25 хувь/, үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал /13.9 хувь/ байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 02/04 дугаар тогтоолд тайлант онд 70.4 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 89,4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 127.0 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

/сая төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Үйл ажиллагааны орлого	1.8	2.2	0.4	120.6
Хөрөнгө борлуулсны орлого	-	0.1	0.1	100.0
Шууд бус орлого	23.9	37.7	13.7	157.5
Бууны албан татвар	1.9	2.0	0.1	106.4
Улсын тэмдэгтийн хураамж	7.5	8.9	1.4	118.0
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6.3	15.5	9.2	245.3

Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	5.0	5.0	-	100.0
Торгуулийн орлого	0.15	2.9	2.8	1936.7
Нийт дүн	46.6	74.2	27.6	159.2

Орон нутгийн орлого 27.6 сая төгрөгөөр давсан нь хог хаягдлын үйлчилгээний татвар төмөр замын бүтээн байгуулалттай холбоотой нэмэгдсэн, шууд бус орлого давж биелсэн нь сумын иргэдийн хадгаламж өссөн зэрэг нөлөөлсөн байна. Бусад үйл ажиллагаанаас давж биелсэн шалтгаан нь төлөвлөлтийг бодит тооцоо, судалгаанд үндэслэн боловсруулаагүйгээс шалтгаалсан байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,282.3 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,282.3 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс орлогыг 2,282.3 сая төгрөгөөр, зардлыг 2,282.3 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 2,284.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,668.7 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 615.7 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,531.7 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 550.0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 16.0 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 186.6 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,495.5 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 536.7 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 16.0 сая төгрөг, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас 73.4, нийт 2,121.6 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч, 25.4 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж, 137.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг улс болон орон нутгийн төсвөөс дутуу авсан байна.

Үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 73.4 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 113.3 сая төгрөгөөр тасарсан нь орон нутгийн хөгжлийн сан, сум хөгжүүлэх сан, нөхөн сэргээлтийн тусгай сангийн дансны эхний үлдэгдлийг орлогод төлөвлөсөн нь шалтгаалсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,091.2 сая төгрөг буюу 92.8 хувьтай /162.8 сая төгрөгийн хэмнэлттэй/ байгаа нь санхүүжилтийг 5.5 сая төгрөгөөр дутуу олгосон, сум хөгжүүлэх сангийн орлого 131.9 сая төгрөгөөр тасарсан, ОНХС-ийн хөрөнгийг 1.0 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсан, зарим байгууллагын урсгал зардлын төсөв 25.4 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэнээс шалтгаалсан байна. Нийт зардал 91.5 хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа нь дараах зардлууд хэмнэгдсэн болон дутуу зарцуулсантай холбоотой байна. Үүнд:

- Цалин хөлс болон НДШ-ийн зардал 15.9 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн нь /соёл-3.1, ЗДТГ-5.3, сургууль- 2.9, Цэцэрлэг 3.1, бусад байгууллага 1.5/
- Норматив зардал 22.4 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн нь хоол, хүнсний зардал сургууль, цэцэрлэг дээр хэмнэгдсэнээс шалтгаалсан байна.
- Бараа үйлчилгээний бусад зардал 141.9 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн нь СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлт буурснаас шалтгаалж зээл олгоогүй 131.9 сая төгрөг, НС-ийн 10.0 сая төгрөгийн зардал гаргаагүйтэй холбоотой байна.

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 24.0 сая төгрөгийг улсын төсөв, 1.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын 7 төсөл, арга хэмжээнд 615.7 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 614.7 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна. ОНХС-ийн хөрөнгийг гүйцэтгэгч байгууллагад андуурч шилжүүлснээс 15.5 сая төгрөгийн авлага, өглөг үүссэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 1.5 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 56.9 сая төгрөг, нийт 58.4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс 50.7 сая төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 7.7 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 158 мэдээллээс 154 мэдээллийг хугацаанд нь, 3 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 1 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 1 зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	1	0			1	0	100
Нийт							

Өмнөх аудитаар Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зохих журмын дагуу зарцуулах талаар 1 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна. Зөвлөмжийн биелэлтийг сумын Засаг даргын 2020 оны 5/185 дугаар албан бичгээр манай байгууллагад ирүүлсэн байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, орон нутгийн тусгай сангийн 3 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3

байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 байгууллага, 3 сан түүврээр хамрагдсан, 1 байгууллагад итгэл үзүүлсэн байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 3 дүгнэлт өгсөн байна.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 17.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 17.0 сая төгрөгийн 1 алдааг аудитын явцад залруулж, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 418.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 402.9 сая төгрөгийн 6 алдааг аудитын явцад залруулж, 15.5 сая төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 6 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1 Орлогын данстай холбоотой асуудал

3.1.1 Илрүүлэлт: Мандах сумын ИТХ-ын 2017 оны 5/07 дугаар тогтоолоор гэрийн тэжээвэр нохой, муураас авах хураамжийн хэмжээг тогтоосон байгаа боловч орлогын төлөвлөгөөнд тусгаагүй, хэрэгжүүлээгүй байна.

3.1.2 Эрсдэл: Орлогын боломжит эх үүсвэрийг орхигдуулах, хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэхгүй байх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: ИТХ-ын тогтоолыг хэрэгжүүлж, орлогын боломжит эх үүсвэрийг бүрэн дайчилж ажиллах.

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хариу тайлбар ирүүлээгүй болно.

3.2 Орлогын холбоотой асуудал

3.2.1 Илрүүлэлт: Сумын орлогыг төлөвлөхдөө тооцоо, судалгаанд үндэслээгүй, орлогыг бүрдүүлэх эх үүсвэрийн талаар тоо, мэдээлэл байхгүй, мөн гүйцэтгэлд тааруулан орлогыг тодотгодог байна.

3.2.2 Эрсдэл: Орлогын төлөвлөгөөтэй уялдуулан зардлыг үндэслэлгүйгээр төлөвлөх, хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн зорилт, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжихгүй байх

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Сумын орлогыг бүрдүүлэг иргэн, аж ахуйн нэгжийн мэдээллийг бэлтгэж, орлогын төлөвлөлтийг тооцоо судалгаанд үндэслэж боловсруулах.

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хариу тайлбар ирүүлээгүй болно.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 12 дугаар сарын 15-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2021			дга-2021/15/ста-ттз
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Мандах сумын Засаг дарга		Сая төгрөгөөр

№	Байгууллага	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
		1	2	3	4	5
1	ЗДТГ	Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн хөрөнгө 117 төрлийн хөрөнгө байна.	0.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Ц.Сосор, Г.Оюунчимэг
2	ЗДТГ	Түрээсийн орлогыг орон нутагт төвлөрүүлэхдээ орлого бууруулан гүйлгээ хийж тайлан мэдээнд тусгаагүй байна	0.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Ц.Сосор, Г.Оюунчимэг
3	ЗДТГ	Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдэл бодуулаагүй хөрөнгийн элэгдлийг нөхөн бодуулж залруулсан	4.5	Залруулсан	Дарга, нягтлан бодогч	Ц.Сосор, Г.Оюунчимэг
4	Цэцэрлэг	Анхан шатны баримт ирүүлээгүй тул сорил хэрэгжүүлэх боломжгүй	0.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Угтахжаргал, Э.Дагийцэрэн
5	Цэцэрлэг	Цалингийн дэлгэрэнгүй бүртгэл ирүүлээгүйгээс цалин нэмэгдлүүдийг тушаал шийдвэрийн дагуу олгосон эсэхийг тодорхойлох боломжгүй	0.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Г.Угтахжаргал, Э.Дагийцэрэн
6	ЭМТ	Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн цалин, НДШ, томилолтын зардлаас бусад зардалд и-баримтыг тулган баталгаажууллаа.	0.02	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Э.Чулуунцэцэг, Э.Дагийцэрэн
7	Сургууль	Төсвийн хэмнэлтээс татварт илүү шилжүүлсэн	0.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	А.Энхмэнд, Г.Оюунчимэг
8	СХС	Зээл төлөлтийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй	81.4	Албан шаардлага	Засаг дарга, Мэргэжилтэн	Б.Угтахбаяр, О.Агиймаа
9	СХС	2020.12.31-ний байдлаар зээлийн авлагыг буруу тооцоолсон байна.	0.9	Залруулсан	Засаг дарга, Мэргэжилтэн	Б.Угтахбаяр, О.Агиймаа
10	СХС	Зээлийн хүү болон алдангийг санхүүгийн тайланд буруу тусгасан байна.	0.3	Залруулсан	Засаг дарга, Мэргэжилтэн	Б.Угтахбаяр, О.Агиймаа

11	ОНХС	Авлага, өглөгийн үлдэгдлийг санхүүгийн тайланд зөрүүтэй тайлагнасан байна.	315.8	Залруулсан	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Угтахбаяр, Г.Даваасүрэн
12	Засаг дарга	ИТХ-ын тогтоолыг хэрэгжүүлж, орлогын боломжит эх үүсвэрийг бүрэн дайчилж ажиллах.	0.0	Зөвлөмж	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Угтахбаяр, Г.Даваасүрэн
13	Засаг дарга	Сумын орлогыг бүрдүүлэг иргэн, аж ахуйн нэгжийн мэдээллийг бэлтгэж, орлогын төлөвлөлтийг тооцоо судалгаанд үндэслэж боловсруулах.	0.0	Зөвлөмж	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Угтахбаяр, Г.Даваасүрэн
ДҮН			418.4			